

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת
יואב בן צור
מכלוף מיקי זוהר
מנחם אליעזר מוזס
דוד אמסלם
משה גפני
אורלי לוי אבקסיס
בצלאל סמוטריץ'

1382/20/פ

הצעת חוק איסור הונאה בכשרות (תיקון – הבהרת מצג כשרותי אסור), התשע"ה–2015

- תיקון סעיף 1 .1. בחוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג–1983¹, בסעיף 1, בסופו יבוא:
- ”כשר” – לרבות מצג או סימון המעיד כי נשמרים דיני כשרות, ובכלל זה מצג או סימון כאמור אף אם מתקיים בהם אחד או יותר מאלה:
- (1) לא נעשה שימוש בביטוי כשר;
  - (2) צוין במפורש כי מצג או סימון זה אינו מטעם הגורם הרשאי לתת תעודת הכשר לפי סעיף 2;
  - (3) צוין במפורש כי לא ניתנה תעודת הכשר לפי סעיף 2.”

דברי הסבר

תכליתו של חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג–1983 (להלן – החוק), הוא להגן על צרכני הכשרות בישראל ולמנוע את הונאתם. תכלית זו מושגת באמצעות הקביעה בחוק שמצג כשרותי לגבי בית אוכל או מצרך הוא אפשרי אך ורק אם ניתנה לבית האוכל או למצרך תעודת הכשר מטעם הגורם המוסמך. המחוקק הגן על צרכני הכשרות בכך שהעניק בלעדיות לגורמים המוסמכים על פי החוק לקבוע האם בית האוכל או מצרך מזון אכן כשר.

בהתאם לסעיף 2 לחוק, הגורמים המוסמכים ליתן תעודת הכשר הם מועצת הרבנות הראשית לישראל או רב שהסמיכה לכך, רב מקומי בתחום כהונתו ורב צבאי. הגורמים המוסמכים כאמור, נדרשים לפעול בהתאם לנהלי הכשרות שקבעה מועצת הרבנות הראשית לישראל.

---

¹ ס"ח התשמ"ג, עמ' 128.

בהתאם לפרשנות החוק שנהגה עד כה, החוק נאכף גם על בתי אוכל שהוצג בהם מצג כשרותי שניתן להבין ממנו כי המקום או המוצר הינם כשרים, אף אם המילה "כשר" על הטיותיה השונות, לא צוינה במסגרת מצג זה במפורש ואף אם לא צוין במסגרת המצג שהכשרות היא דווקא מטעם הרבנות הראשית או הרבנות המקומית. עצם הצגת מצג כשרותי ללא תעודת הכשר הובילה לפעולות אכיפה מצד גורמי הרבנות הראשית, מתוך רציונל שמצג שכזה נוגד את החוק ופוגע בצרכני הכשרות אף אם בבית האוכל צוין במפורש שאין בו תעודת הכשר מטעם הגורם המוסמך על פי חוק אולם הוצג לגביו מצג כשרותי ממנו ניתן להבין שדיני כשרות נשמרים בו.

בימים אלו, מונחת לפתחו של בית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט גבוהה לצדק עתירה שהוגשה בהליך בג"ץ 6494/14. עניינה של העתירה הוא דרישת העותרים כי בית המשפט יורה שסעיף 3(א) לחוק 3, דינו פסלות נוכח היותו בלתי חוקתי. זאת לטענתם, בשל פגיעתו בזכות לחופש העיסוק. לחלופין, מבקשים העותרים – בעלי בתי אוכל – כי תינתן לסעיף האמור פרשנות באופן שאינו שולל מהם להציג בכתב שבתו האוכל שבבעלותם כשרים, אף אם אין בידם תעודת הכשר של הרבנות הראשית או של רב מקומי או רב צבאי.

מטרת התיקון הינה להבהיר את המצב המשפטי שנהג עד כה, כאמור לעיל, ולשלול את האפשרות מבעלי בתי אוכל או יצרנים להציג מצג כשרותי מכל סוג שהוא, שעה שלא ניתנה להם תעודת הכשר, וזאת על מנת להגן על הצרכן שומר הכשרות.

יודגש, כי אין חובה שבית אוכל או מוצרי מזון יהיו כשרים, עם זאת, החוק נועד כאמור להסדיר את אופן הצגתם ככשרים, ככל שבעל בית אוכל או יצרן מעוניינים בכך.

התיקון המוצע עומד בתנאי פסקת ההגבלה שבסעיף 4 לחוק יסוד: חופש העיסוק, שכן המדובר בחוק אשר הולם את ערכיה של מדינת ישראל ואשר נועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש שכן כשם שלא יעלה על הדעת האפשרות שרופא יציג עצמו כזה בלי אישור מתאים כחוק, כך לא ניתן לאפשר לכל אזרח להכריע בשאלת כשרות המוצר ובהצגתו ככזה אלא רק על ידי הגורם המוסמך בחוק בסטנדרט אחיד ובאמצעות גורם ציבורי נטול אינטרס כלכלי.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ח בסיוון התשע"ה – 15.6.15